

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Telephone: J 1465.
 Subscription per year \$4.00

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видзе Стварішсненіа "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщеніа в газеті рукописи не заєряться, кіа що дописувателі ви-
 разно зазначити, що біаже звороту своїа рукописи на случай її непоміщен-
 ня та залучити поштову марку на її пересилку.

БОРІТЬБА ШТРЕЗЕМАН ПРОТИ САКСОНІІ.

Окупація Францією Рурського басейну довела до того, що сьогодні Німеччина як один державний організм не існує. Німецька республіка розбита тепер на чотири частини, з котрих три ще дебатяться поверхово-купні, а четверта вже проголосила себе особію незалежною республікою.

Перша така частина — Прусія зі столицею Берліном і льюльними до центрального правительства провинціями. На цій частині опирає теперішнє правительство Штреземана своє існування.

Друга частина — це реакційна і монархістична Баварія, яка стремить до цілковитого відірвання від Берліна і утворення з себе самостійної держави. Північно Баварія ще цілком не відірвалася від прочої Німеччини і не проголосила своєї незалежності, однак вона не повинна слухати приказам центрального правительства в Берліні, не визнає його влади над собою і рідиться так, як її подобається.

Третю частину є червона Саксонія і її мала союзниця Турингія. Ці дві провинції мали вже давніше соціалістичну більшість в своїх сеймах і соціалістичні правительства. В проєдінних часах вони утворили коаліційні соціалістично-комуністичні правительства, політика яких стала відражати від політики соціал-патріотів при владі. Це, розуміється, не подобалося центральному правительству, в яким домінує буржуазія і яке проводить буржуазну політику. І ось це правительство вивело червоної Саксонії боротьбу.

Однак ці три частини Німеччини ще тримаються номінально разом.

Натомість Надреннція, окупована Бельгійцями та Французами, відірвалася цілком від Німеччини і проголосила особію "самостійну" республіку. Переважаюча більшість населення Надреннції — найменше 80 процент — є проти незалежності надренської республіки. Та проте така республіка існує, бо її домогли створити і тепер підтримують багатими і гримами — окупантами Французі і Бельгійці. Безборонне населення не може багато відіти проти уржженої від них до голови окупаційної армії.

Німецьке центральне правительство з Штреземаном на чолі є безсиле борючись з сепаратистами в Надреннції, бо їх охоронюють Французі і Бельгійці. Воно не спішить ужити драстичних кроків супроти монархістичної Баварії, бо її правительство хоч і не хоче слухати приказів в Берліна, проте воно є буржуазне і рідне панам Штреземанам.

Зате берлінське правительство зовсім іншакіе поступає з соціалістично-комуністичною владою в Саксонії. В той час, коли те правительство виславало до Баварії легонкі ноті в справі усунення монархістичного генерала фон Льюсова з команданта федеральних військ, на котрі то ноті баварський прем'єр не спішить навіть відповісти, — в той сам час воно виславало до Саксонії військо і арештує комуністичних послів та силою усуває соціалістично-комуністичне правительство від влади. Так, німецька буржуазія, хоч сама прихильна тяжким чоботом французького імперіалізму, не стримується перед нічим в своїй боротьбі з німецьким пролетаріатом, а головню з його авангардом, комуністами.

На приказ берлінського правительства, прислане до Саксонії військо під команду генерала фон Мілера викликуло силою членів правительства Найгера з їх міністерств. Кілька компаній красної оборони на чолі з військовими оркестрами вманеврували до сойму, до рижних міністерств і до головного поштового уряду та позаймали всі входи, де установи машинної карабіни. Патролі під команду двох офіцерів кожда входили до будинків і арештували кождого міністра, якого знайшли, та виводили його на двор і там вшускали. Коли прем'єра д-ра Найгера виведено з його канцелярії, до него підійшла товпа урядників, які подали йому руки і обійрали остати йому вірними.

Жовніри перешукали цілий соймовий будинок за комуністичним міністром Гекертом, однак не змогли його знайти. Вей комуністичні послі сойму були задержані на час, однак цілком їх освободжено. Комуністичні газети в Саксонії заборонено і жовніри заняли їх редакції та друкарні. Федеральне військо знало також всі публічні будинки і зєднані двіри та перебєрало в свої руки телеграф і пошту.

Усунені фізичною силою міністри не піддалася цілковито. Вони сейчас зібралися на засідання і вивотували проєкт проти такого поствуку центрального правительства та зажадали, щоб цілу справу проєдлати райхератові або федеральній раді. Вони кажуть, що прем'єри федеративних провинцій і федеральна рада повинна диріжити цю справу.

Робітники Саксонії також стали в обороні свого правительства. На знак протесту проти драстичного кроку Берліна, в цілій Саксонії проголошено генеральний страйк. Робітники проголосили страйк номіно заборонні ген. фон Мілера, команданта федерального війська в Саксонії. Ген. фон Мілер арештував також декотрих комуністичних послів.

Центральне правительство назначило на Саксонію свого комісара в особі д-ра Карла Гайнце. Цей комісар заборонив соймові даліше збиратися.

Послєдні телеграми доносять, що в Саксонії утворено вже з соціалістів нове правительство, на чолі котрого стоїть др. Фелдлі, який перед сформованієм соціалістично-комуністичного правительства був міністром економік. Таким рбм соціалісти, очевидно праві, стали вже зрадниками робітничої справи і поспішили на ратунок Штреземанові і німецькій буржуазії.

Чим закінчиться конфлікт між Берліном і Саксонією — невідомо. В кождім разі акція Штреземана проти саксонського правительства була визнаєм всім німецькому пролетаріатові і він не повинен перейти над так важною

справою до дневного порядку. Були вїсті, що під напором мас, соціалісти і лїдери професійних союзів ждали від берлінського правительства лагіднішої процедури супроти Саксонії і грозили йому страйком. Тепер вони мають добру нагоду показати своє дійсне лице.

В ПОЛЬЩІ Й СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

(Від нашого львівського кореспондента.)

Польща опинилася в так скрутному положенню, що хто знає, чи вийде з нього на сухо. Ізлучи на світо за своєю протекторкою Францією та ангажуючись у всі воєнні авантюри, вона не тільки, що ослабила своє положення на зоні, чого дождаєм і відкинення її кандидатури до Ради "Ліги Націй", але що важніше — опинилася в такому катастрофічному — фінансовому положенню, що з нього ні вона сама, ні її "союзники" не можуть її вивратити.

В хвалених, коли ці стрічки падають, американській доповіді доходить в Польщі до 1 мільйона польських марок.

Зрозуміла річ, що й доріжництво росте теж. От за кілько ками платити 800.000 мп., за кілько мяса 150.000 мп., за кілько ковбаси 240.000 мп., за корешь бараболь 300.000 мп.

Находить зима і люде з острахом дивляться, що буде. Ніхто не в силі заробити на прожиток. Ціни перейшли вже давно доріжню в Радянських Республік в часі блокади. Тепер тікати в Німеччину ціни на харчі висшї, чим в Польщі.

А до того Польща опинилася в такому положенню, що не має гроша на заплачення урядників. От вини 5 жовтня, а урядники не дістали ще своєї платні і грозять страйком.

Серед урядництва страшенне огірчення. Зі своїх платен не може воно вжити, тимбільше, що міста опинились в кітких шляхтичів і богатих куркулів. Прем'єр Вітос на публічних зборах накликав шляхту і богатих хлєпів щоб за збіа брали добрі гроші і надавали даром мійській голоти.

Декутації урядників, яка жалілася на доріжню, Вітос відповів: "Będzie jeszcze gorzej".

Значить, що державний корабель топить і треба ратуватись як хто може.

Робітництво не скаже собі говорити цього два рази. Воно ступить на свій шлях і буде ратувати себе а не буржуазію та її вітчину.

Українське дрібноміщанське життя котиться чимраз більше в проєдсть. Розбите на дрібні гурти, зведене в своїх надіях при допомогі антант запанувати над своїм народом, наше дрібноміщанство кинулося без застерєжень в обійми польської шляхти і буржуазії та іроніст, щоб хоть від неї дістати владу, бодай частину цієї влади над українським хлопом і робітником. До міньстерств перелопочкує в Варшаву день в день чимкають тиснем і одним українським патріотом і жєбрюють ласки і концесії.

Львів, 5 жовтня 1923.

"КОСМОС"
 УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬНЕ ВИДАВНИЧЕ ТОВАРИСТВО
 Досі вийшли з друку слїдуючі книжки Видавничого Товариства "Космос":

ТЕОРІЯ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ. (Н. Бухарин.) 325 сторін	\$2.00
КАРЛ МАРКС, ЙОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ. (Ю. Стеклов.) 112 сторін	.25
ЧЕРВОНА ЗОРЯ (УТОПІЯ). (А. Богданов.) Друге, переглянуте видання. Переклад Ост. Нїпки, ілюстрації Ів. Габія. 160 сторін	.25
ПОРАДНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. (Проф. О. Сивинський.) 150 сторін	.35
МАТЕРІАЛІЗМ—ФІЛОСОФІЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. (Горев.) 112 сторін	.25
ЗАРОБІТНА ПЛАТА, ЦІНА І ЗИСК. (Карл Маркс.)	.20

Замовлення на ці книжки разом з грїшми посилайте до:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard & McGregor Sta. — Winnipeg, Man.

ТОВАРИЩИ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "УКР. РОБ. ВІСТІ"

СЕЛЯНСТВО І РОБІТНИЦТВО В НАЙБЛИЖШІЙ ІСТОРИЧНИЙ ПЕРІОД.

В Совітській Росії, в цілій С.С.Р.Р. одним із найбільших робітничого класово й селянським. В Болгарії бляк робітників і селян веде героїчну боротьбу проти правительства Панкова. В Німеччині організуються союзи селян, які йдуть спільно, плечє в плечє з комуністичною партією робітничої класи. У всіх секціях Комінтерна проголошено ключ робітничо-селянського правительства. В Зауценних Держав Америки бляк робітників і фермерів є також реальним фактом політичного життя. В Японії до робітників належало роководство в русі дрібних селян-орендарів і т.п. Нарешті, цілий промисловий робітничий "Захід" і в союзі з селянським "Сходом".

Над ними фактами варта задуматись. Їх значення о стільки велике, що необхідно до кінци розглянути це питання.

Що робітничий клас і селянство це дві ріжні класи, — це не підпадає нікому сумніву. В певні історичні смуги (полоніси) нераз селянство було по стороні буржуазії, і чоботи селянських-молодиків проваляло голови міських пролетарів. І тим не менше (ми лишемо на стороні важке практичне питання про ріжні слєи внутрі селянства) селянство, в крайній разі, в певній своїй частині, іде тепер за пролетаріатом.

Перше всео пригадаймо одну історичну аналогію. Промислова буржуазія і дворянє поміщики — дві ріжні класи. Поміщик-зубр — категорія феєдального світа, його оборонець, соціальний вершок його цивілізації. Промисловий буржуї — представник другої, капіталістичного суспільства, його хазяїн, управитель, його голова. Був час, коли промислова буржуазія підняла прапор повстання проти поміщиків і руками селян палали їх садоби (Франція). Боротьба "торії" і "вігів" в Англії — шкільний примір класової боротьби між поміщиками — з одної сторони і буржуазією — з другої. І тим не менше тепер, в другій історичній звязі, бляк капіталіста і поміщика, навіть півфеєдального, є реальним фактом. Ру-

ководяча роля належить капіталістови. У него в руках державна організація. Він "провадить" ціле капіталістичне суспільство в цілости, разом з його півфеєдально-поміщичьким хвостом. А поміщик-конікер підтримує свого союзника, іде за ним, творить його опору. Чим більше іде вперед капіталістична еволюція, тим більше капіталіст асимілює феєдального поміщика, тим більше цей послєдній "капіталізується", тим скорше хазяїнство поміщика еволюційним шляхом перетворюється в хазяїнство капіталістичне.

Тепер капіталістичне роководство суспільством стає неможливим. Ця істична проложує собі дорогу в війнах, розкладі господарства, революцій. І по мірі того, як роководство суспільством переходить до пролетаріату, створюється і кріпшє бляк двох працюючих класів, робітничої класи і селянства.

Руководяча роля і до і після перевороту належить до пролетаріату; державна організація спочиває в його руках. Селянство підтримує цего "свого" союзника і творить його широку опору. Чим скорше налагоджується економічне життя, тим скорше пролетаріат асимілює селянство, і селянське господарство еволюційним шляхом (через процес обороту, державний кредит, кооперацію і т. д.) поступєльно "вротстає" в загально-соціалістичну організацію суспільства. Соціалізована промисловість тягне за собою величезну дрібно-селянську баржу, поки не зникне індивідуалістичний характер селянського господарства.

Іншими словами: если ми розглядаємо перехідний період (період завоювання державної влади і період пролетарської диктатури) з точки погляду класових перемєн і переєрпонок, то ми можемо сказати, що бляк поміщиків і буржуазії замінюється бляком робітників і селян.

Величезна історична полова в розвитку людства буде, таким робом, розвиватись під знаком молота і серпа. Бляк робітників і селян в найближшій будуччині ставатиме рішачим фактором світової історії.

3 ДРОГОБИЧЧИН.

Одинока правдиво промислова закупина Східної Галичини находитись тепер в дійсно важкому положенню. Криза промисловості, що трясє цілим європейським континентом, відбивається і тут. Не так відбивається, як використовують її нафтови промисловці та власники рафінерій, щоби витягнути як найбільше зисків з заробітки робітників як найбільше обмежити.

В цілій Польщі страшенне безробіття. У вуглевих басейнах Горшнього Шлеска і Дамбровіє год. Масами плінуть безробітні на промисловє Підкарпаття, думаючи, що там знайдуть працю і можливість прожити. Це використовують промисловці і стараються знизити заробітну платню працюючим у них робітникам.

Спосіб зниження платні в Польщі дуже легкий. Валюта безпереривно і стало паде і робітники, що побирають платню в польських марках, кождого тижня дістають все менше, себто гроші, які вони дістають, мають все меншу вартість. Що місяця відбуваються нові переговори між підприємцями і робітниками. Зрадливні провідники з П.П.С. дозволяють на це, щоби зменшити хоч оден процент від правдивого упадку валюти.

Цілий той процес відбувається так тихенько, що робітник майже не бачить, як кождого тижня дістає все меншу і меншу заробітну платню.

Тепер знова впала польська валюта майже о 150%. За одні долєр платять около мільйон польських марок. Значить

знаво при переговорах знизити заробітну платню о кількіка процент. А тимчасом до рижня шаєлі. Ціни скачуть денна на день, головню на середники поживи. За хлїб треба сьогодні заплатити 6000 мп. за бохонєць. Попереднього тижня можна було дістати такий самий хлїб за 20.000, а слїдуючого тижня то хїба зновачєа подвійну ціну.

Настрій робітничих мас знова розрухується. Терпєливість висчерпується, робітники бачуть, що ніякого виходу нема в тепєрішньому ладі, хїба чимраз гірша нужда і голод.

Наші патріоти починають також рухатись. Як тут не рухатись, коли вибори до громадських установ на марку. Наші пани страх люблять бути радними громадськими, радцями мійськими і т. д. Тай богатчики сльські так думають: коли будемо радними, то і в старостві легше що дістати, коли підуть на руку панови старості. І ті, що сиділи дотепер тихенько в дома починають знова вилізати на денне світло і пробують знова на патріотизмі підувати собі впливи і на виголошуванню крикливих патріотичних фраз затумановати малосвідомі або застрашені о диничі.

Та їм це не вдається. Всі вже знають, хто вони такі. Всякий перекоаний і досвідчений на них і знає, чого від них сподіються вони здобути тепер нові вигідні чини та "корисні" місця. І хоч сама виборча ординація ще старо-австрійська зї всіма куріями, то всєтаки ті

місяця, які може після тої староросійської і непрактикованої нігде в Європі ярко класової ординації виборчої робітників і бідний селянин здобути, не віддасть жадному патріотові і буде старатись використати її для організації бідноти.

Робітництву та бідному селянству приходить борючись на дві сторони: з міжнародним капіталом, що обєв та захопив в свої лапи майже ціле Підкарпаття, і з своїми ріднєнькими патріотами, що зграєвши на угодову думку, разом з польськими адміністративними властями чигають, щоби захопити і ті мізерні права, які остали бідноті під капіталістичним ладом.

В. Левин.
 Дрогобич, 8. X. 1923.

МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕГРАФІЧНІ ЗНОСИНИ С.С.Р.Р.

Щоби зрозуміти формально-правне становище С.С.Р.Р. щодо телеграфічних зносин, досить знати, що і в часі капіталістичної блякоти Радянських Республік, вони не традиційно рівного права були членом міжнародного телеграфічного союзу і тоді вони були субєктом встановлєних прав і користувались ними через народний комісаріат пошт і телеграфів з бюрою Союзу, яке перебувало в Берліні.

Але фактично треба було вжити чимало заходів, щоби відновити зруйновані довгою війною шляхи та провади і відновити нормальний телеграфічний звязок з іншими країнами. Поруч з цим потрібно було встановити нові магїстральні відновідо до зміни державних кордонів. Зрїст і давше відновлення міжнародних телеграфічних зєвєн Радянських Республік залежали від політичної та економічної потреби. Тепєр С.С.Р.Р. має повний телеграфічний звязок зі всіми державами, за винятком Румунії, яка офіційно відмовилася від таких зносин. Зносин з Заходом та Сходом відбуваються рижими шляхами. Так примє з Англією є кілька шляхів телеграфічного звязку: Олександрівськ — Мурманськ — Пітерхєд — Лондон, другий Москва — Гельсінґфор — Петроград — Фредеріція — Лондон.

З Фінляндією є безпосередній телеграфічний звязок по провадах: Москва — Гельсінґфор, Петроград — Віборґ та через Мурманськ і Печєнґуї.

Істнує також безпосередній телеграфічний звязок з Естонією, Лотвою, Персією і з Китаєм. З Турєччиною є звязок двома шляхами: перший Москва — Тіфліс — Ангоря, другий Москва — Константинопіль (через морський кабєль). Транзитом через Польщу, Естонію, Лотву, Фінляндію, Персію та другі країни, що граничать з С.С.Р.Р., встановлено телеграфічні зносини зі всіми іншими західними та східними державами. Дуже цікаві є цифри телеграфічного обміну Радянських Республік за останні роки. За перший піврік 1921 року скількість вининних депеш досягала 41.000, за другий піврік вже 84.000. В січні 1923 р. — 646.000, а в лютім аж 747.000.

Наші патріоти починають також рухатись. Як тут не рухатись, коли вибори до громадських установ на марку. Наші пани страх люблять бути радними громадськими, радцями мійськими і т. д. Тай богатчики сльські так думають: коли будемо радними, то і в старостві легше що дістати, коли підуть на руку панови старості. І ті, що сиділи дотепер тихенько в дома починають знова вилізати на денне світло і пробують знова на патріотизмі підувати собі впливи і на виголошуванню крикливих патріотичних фраз затумановати малосвідомі або застрашені о диничі.

Та їм це не вдається. Всі вже знають, хто вони такі. Всякий перекоаний і досвідчений на них і знає, чого від них сподіються вони здобути тепер нові вигідні чини та "корисні" місця. І хоч сама виборча ординація ще старо-австрійська зї всіма куріями, то всєтаки ті

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

26. жовтня 1918 р. роспад Австро-Угорщини.

27. жовтня 1918 р. маніфєстація комуністів в Берліні перед будинком російського посольства під провадом К. Лібкнехта.

29. жовтня 1905 р. перший всєросійський страйк.

29. жовтня 1918 р. перший конгрєс комуністичної молоді.

30. жовтня 1905 р. маніфєст "17-го жовтня" про політичні свободи в Росії.

30. жовтня 1920 р. здобуття Перекопа і Мєлітополя червоною армією.

31. жовтня 1905 р. локарано смертю Тобієвича, Мамаєва і Кєрєвова за намір кинути бомбу в Кронштадтський військовий суд.

31. жовтня 1905 р. погром в Одесі і Київі — сотні забитих.